

"El conseller Villalonga rep atacs poc justificats"

Vicent Ruiz Monrabal va ser membre de la Unió Democràtica del País Valencià. Integrat en UCD, va ser diputat a Madrid. Arran de la desfeta dels centristes deixà la política, però ha tornat, amb el PP, i des de la presidència de la Confederació Espanyola de Societats Musicals assessora l'arribada de la llei valenciana de la música. Vol dialogar amb tothom i evitar temes "crispadors". Així quedà el seu intent.

Què implica la seua tornada a la política?

—Qui t'ha dit que he tornat a la política?

—Vostè és regidor pel Partit Popular a Sedaví (l'Horta) i assessora el nou Consell en la posada en marxa de la llei valenciana de la música, això no és tornar a la política?

—No exactament. Des que va fracassar la UCD jo no he tingut cap protagonisme polític. M'he dedicat a treballar en les bandes de música i sobretot en la qüestió cultural i educativa. Pel que fa a la política estricta, he estat pràcticament al marge de qualsevol tipus de protagonisme i només tinc una xicoteta participació política en l'àmbit local.

—Ser regidor a Sedaví ja és fer política, o no?

—Això té més prompte una significació de vinculació al poble i als amics, els de sempre. A Sedaví, la gent que em fa costat, m'ha acompanyat en tota la meua trajectòria política, des de la UDPV, passant després per la UCD i ara en el PP. Som els mateixos, expresseu els mateixos sentiments i les mateixes actituds polítiques i només hem fet el canvi de sigles que la política electoral ens ha demanat. En el si del Partit Popular, la veritat és que estic de manera simbòlica.

—Perdone, però no acabe de veure un ex-diputat del parlament espanyol de "manera simbòlica" en cap partit.

—És cert que també preste una ajuda en matèries de cultura i educació a la Conselleria d'Educació, però sense càrrecs polítics i sense cap vinculació de dependència. Sóc pont entre els governants, la Conselleria, i la federació de bandes.

—En tot cas, la seua tornada, simbòlica o no, demostra que el cuquet de la política encara el tenia ben viu.

—Puc aclarir això del "cuquet". He vist que les coses en la societat política evolucionen de manera molt diferent als meus plantejaments originals. Jo entrí en la política per conviccions ideològiques nascudes d'una formació religiosa. Jo no tenia vocació política per la meua família, que eren llauradors apolítics, ni tampoc per vanitats o aspiracions professionals, sinó per la religió. A mi l'església, la del concili Vaticà II, em modelà de tal manera que vaig

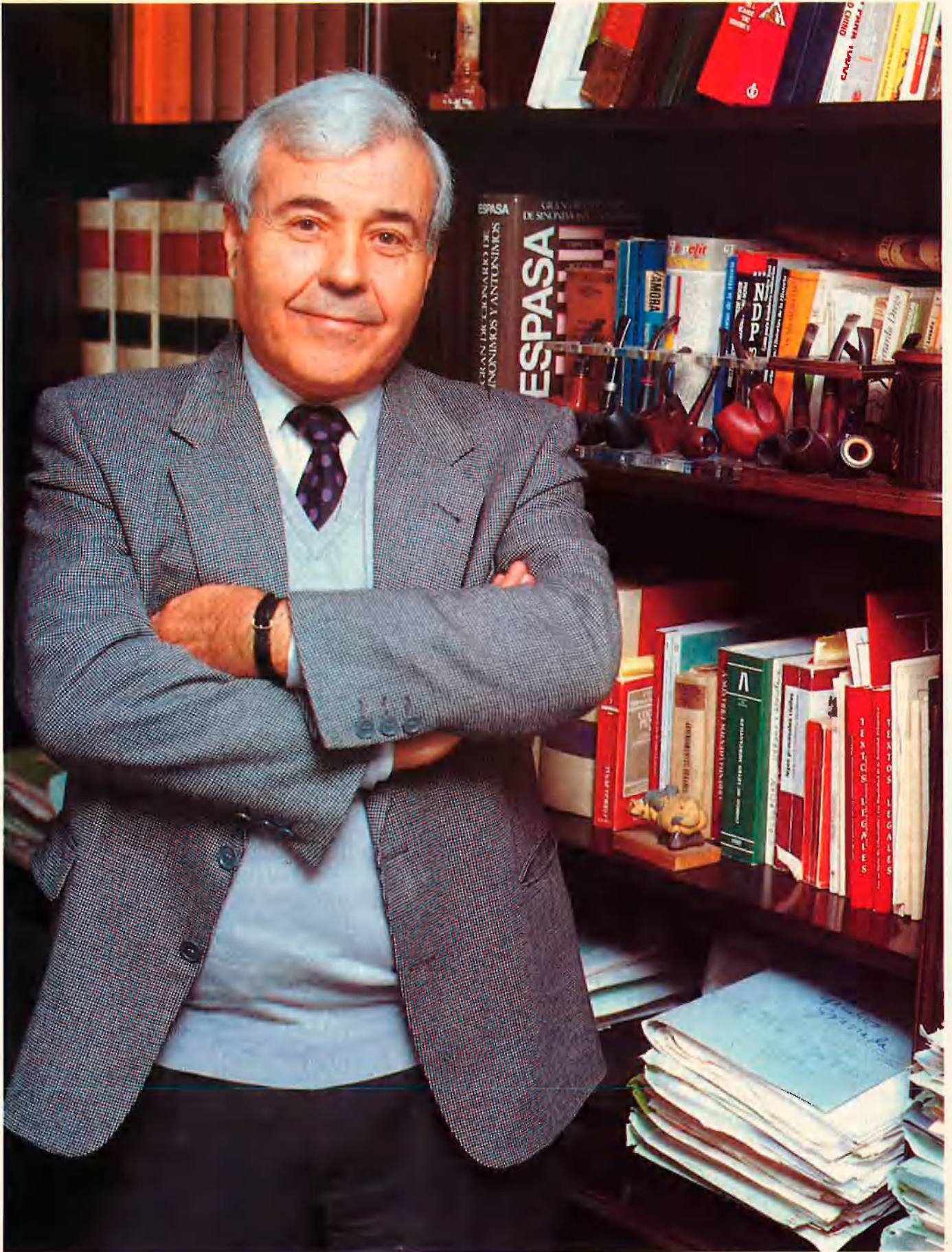
tenir la necessitat per defensar l'home, els valors humans, i València com a país, com a poble la necessitat d'entrar en política. Jo veia que els valencians havien de defensar els seus drets humans i els seus valors col·lectius i això ens dugué a crear un partit polític democratacristià, la Unió Democràtica del País Valencià (UDPV). Això ho tinc en l'ànima i és inevitable, fins a tal punt que aní a la conferència que Duran i Lleida donà a Torrent i m'hi vaig identificar amb punts i comes amb tot el que va dir. Jo i tots els que eren amb mi. El que passa és que després la vida política va girar cap a la professionalització i això em llevà les ganes de fer política; però la defensa d'aquells ideals la tindrè fins a la mort.

—I la gent de la UDPV pot estar ara, amb coherència, en el PP? Vostè mateix em va dir que el Partit Popular era centrista.

—Els nostres plantejaments eren totalment diferents a l'Aliança Popular de "los siete magníficos" i per tant des d'aquesta perspectiva era inevitable que estiguérem enfrontats. Però el PP s'ha refundat i això és molt important. La refundació del PP no és més que la creació d'un nou partit de centre que no té una estructura jurídica nova per motius "pragmàtics", per no canviar els fitxers ni el lloguer dels locals... i mil coses. Un nou partit que de seguida va cridar a les seues files els qui eren a la UCD. Un nou partit centrat que ara es declara l'hereu de la UCD. Jo recorde que a Benidorm on jo vaig entrar en contacte amb el PP, feien una propaganda que deia: "Por un partido centrado". Això sí, el PP té una diferència fonamental amb la UDPV, que és un partit estatal i no d'obediència valenciana; però això ja ho tenia també UCD.

—I com justifica el seu canvi, d'un partit estrictament valencià a un altre estatal, com abans la UCD i ara el PP?

—Jo considere que la participació política s'ha de fer mitjançant instruments polítics amb èxit electoral. Mantenir una participació simbòlica sense suport electoral és un greu error, implica tirar diners, desgastar líders i viure en l'angoixa permanent del fracàs electoral. Si la societat valenciana donara una resposta suficient a un partit d'obediència valenciana, nacionalista, seria millor, però crec que això no existirà mentre no s'ajunten —de manera sim-

bòlica perquè un d'ells ja ha faltat— Xavier Casp i Joan Fuster, el que ells representen. Mentre no es faça una concordança d'aquests dos plantejaments polítics, culturals, no hi haurà res a fer. Dos partits que representen les diferents concepcions, com UV i UPV, acaben lluitant més per concepcions anti-el-que-siga, que per afirmacions pròpies i valencianes. Els homes polítics que participem en una concepció valenciana no bel·licosa, necessàriament o ens n'anem a casa o hem de participar de les expressions polítiques majoritàries per influir en la societat i per donar testimoniatge d'opcions no radicals; però en un camí que mai omplirà plenament els homes formats de la mateixa manera que jo.

—Vostè pot fer un paper "valencianitzador" en el Partit Popular?

—Jo crec que el PP avui dia, no dic ahir ni despús-demà, és un instrument capaç i molt adequat per a la normalització cultural i lingüística del poble valencià. Perquè la posició de centre i l'actitud de tolerància i diàleg que manifesta en aquests temes el fan interlocutor vàlid per a trobar una solució definitiva i aconseguir que els valencians, per aquestes qüestions, no frenem el desenvolupament autonòmic.

—Concretament, creu que derogar l'ordre d'homologació de títols de català, com vol fer el PP, pot "ajudar a la normalització cultural i lingüística dels valencians"?

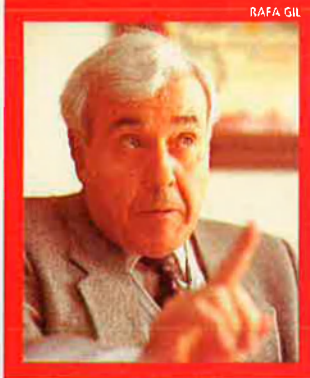
—No estic molt informat del tema, però jo segueixc molt atent la trajectòria de la Conselleria d'Educació i de manera molt especial del seu responsable, el conseller Villalonga i he de confessar que la seua recerca de solucions és molt esperançadora. I per això considere també que rep atacs poc justificats. El decret s'ha de derogar perquè no es pot mantenir a través d'un instrument legal una posició polèmica dins la societat. Anuncien que estan buscant una altra fórmula que no feresca sentiments valencians ni cree tensions innecessàries i que posant al seu lloc cada llengua i cada cultura, no faça perdre les possibilitats professionals i d'intercanvis culturals que podrien realitzar-se en el futur entre comunitats, diríem, del mateix tronc històric. Per dir-ho suaument. Hem de ser moderats, instruments de diàleg. Els periodistes després accentueu matisos per crear tensió i això no és bo.

—Em fa la impressió que té por de dir alguna cosa, però tampoc no vull crear tensions. En un àmbit més imparcial, quan creu que el Partit Popular podrà dir, senzillament, el mateix que diu la Universitat en matèria lingüística?

—El PP en aquestes qüestions ha de caminar al ritme de la societat valenciana, no és un instrument apostòlic de missatger de futur, no pot anar més de pressa que la societat va-

"Hi ha qui diu que el valencià-català-balear són variants d'una mateixa llengua, però el nom que se li done no és, evidentment, una qüestió científica. El problema és que no tenim nom. (...) Dir que és català és acabar massa ràpid."

lenciana, perquè si no es convertiria en el que va ser la UDPV o el que són avui la UPV o UV, que, en la mesura que prenen posicions apartades del sentir popular perden el seu valor d'instruments polítics, que és recollir vots, i es converteixen en càtedres, en instruments de fer país o en grups de cultura polititzats que no interessen a ningú. Més que acostar-se el PP a la Universitat, crec que la Universitat ha de fer un esforç d'aproximació a la societat on està inserida, un pacte, buscar consens i aparcar coses conflictives. El que no es pot fer és que tot, instruments polítics i societat civil, s'acosten a la Universitat i aquesta no faça cap esforç per fer formulacions que accepte la societat de l'entorn, si no, es prenen actituds dogmàtiques com el cristià que vol que tothom pense com Roma; Roma també ha d'acostar-se al poble que pateix, a la teologia de l'alliberament, si no tots acusen que Roma parla excatedra i ningú no pot dir res.

—Però, per acabar amb aquest tema, si tots els lingüistes diuen que el valencià és català, què creu que ha de dir la Universitat?

—Però hi ha formulacions menys radicals que aquesta. Hi ha qui diu que el valencià-català-balear són variants d'una mateixa llengua però el nom que se li done, evidentment, no és una qüestió científica. El problema és que no tenim nom. Hi ha formulacions diferenciades; jo crec que hi ha un tronc comú i branques diferents però no sóc ni filòleg ni lingüista. El punt de partida, per als valencians, han de ser les normes de Castelló. Dir que és català és acabar massa ràpid i és voler posar damunt de la taula una bomba explosiva de rebuig.

En realitat, al final, tots els qui tenen por de la unitat de la llengua, tenen més por del projecte polític dels Països Catalans, veuen la llengua com un instrument anàleg a la uniformitat. Quan et descuides a Catalunya et fan un mapa dels Països Catalans i això provoca rebuig en la societat valenciana. Per defensar-se contra el pancatalanisme cal dir sempre que una cosa és la llengua i una altra la política. Al meu despatx, per exemple ha vingut molta gent que pertany a Acció Cultural i s'han queixat perquè han vist manipulada una associació cultural en defensa d'una campanya electoral, amb això del Bloc. Això també s'ha de tenir en compte, tots tenen un poc de culpa. Es un tema delicat i s'ha de parlar amb molta cura. Com menys polèmica, millor.

—En realitat jo volia parlar més de la música. 458 societats musicals i 9.000 músics al País Valencià esperant una llei per a regular la seua formació no són poca broma. Algú ha dit que la futura llei valenciana de la música en la qual té vostè un paper destacat com a president de la Federació d'associacions musicals, significarà la privatització de l'ensenyament musical; és cert?

—No digues algú, digues *El País*. T'ho dic amb totes les lletres: El redactor d'*El País* s'ha equivocat. No dic que de mala fe, però s'ha equivocat i el lector d'*El País* ha quedat desinformat.

—*Jo li done l'oportunitat d'informar el d'EL TEMPS.*

—Quan es tracta d'ensenyament de la música no es pot tenir l'esquema d'ensenyament públic o privat perquè ací ocorre exactament el contrari. Una llei valenciana de la música no pot servir per privatitzar l'ensenyança de la música perquè, ens agrade o no, ja està privatitzada. I, a més, nosaltres volem una llei perquè es faça pública, però els poders, els ajuntaments i la Generalitat, no la volen perquè com que és ensenyament no obligatori, no tenen presupost per dur-la endavant. Per tant, des de la federació de bandes, la societat civil, no volem privatitzar sinó acoblar a l'ensenyament que actualment depèn de les bandes elements públics: diners o gestió.

Tampoc no aspirem a la desaparició dels conservatoris públics; el que volem és la desaparició del grau elemental dels conservatoris públics, únicament aquest grau, i no per afany de privatització. Tant de bo tinguérem un conservatori públic amb grau elemental en cada poble! I així no ho pagarien les societats musicals, però no és possible. Quan diem que desaparega el grau elemental és perquè hi ha pocs graus elementals públics i volem que la Generalitat destine aquests diners al grau mitjà que les societats no poden pagar. La llei valenciana demana conservatoris de grau mitjà i superior públics; també els de grau professional i elemental, o d'iniciació a la música, però com a segona prioritat perquè això ja ho cobreixen pràcticament les escoles de les agrupacions musicals.

—*El govern del PSOE no va dur endavant aquesta llei de la música per problemes pressupostaris. Creu que el govern de Zaplana, que ha anunciat retalls importants en l'àrea de cultura, ho farà?*

—La llei de la música va ser acceptada per l'anterior administració socialista, però no va ser desenvolupada per una mera qüestió de prioritats. Potser prioritzen altres actuacions com els cantautors i —no vull fer record de totes altres coses molt menys valencianes. En tot cas, la paternitat no es pot atribuir a l'administració socialista, la paternitat és únicament de la federació de societats musicals, que és la que la demana des de l'any 86. Quan no hi ha diners

—No li fa una mica de tristesa comparar la trajectòria de la Unió Democràtica de Catalunya amb la del seu partit originari, la Unió Democràtica del País Valencià?

—No. Encara que és veritat que la Unió Democràtica del País Valencià volia ser en referència a la Comunitat Valenciana el mateix que la Unió Democràtica de Catalunya era a Catalunya. Teníem el mateix plantejament nacional i demòcratacristià.

—I què va fallar?

—La societat. Ni els polítics ni els líders ni els programes ni la militància. Era la societat valenciana que ni estava preparada ni és partidària d'un projecte nacionalista.

per a tots, es fan prioritats. I ara el Partit Popular, i sobretot l'actual Conselleria d'Educació, expressa la seua voluntat de dur-la endavant, per sobre d'altres projectes.

—*Quan diu que abans es prioritzen altres coses "no valencianes", es refereix, per exemple, a l'òpera? Caldrà retallar les ajudes en aquest àmbit per dur endavant aquesta llei?*

—No tinc aquesta informació, però alguns festivals de bandes de música han costat menys que l'actuació d'un cantautor, o que un determinat festival de cinema. No diem que això no es faça però hi ha prioritats. Què val més, que la Conselleria done cent milions per a les escoles de música o que en done vuitanta per a dos festivals en la fira de juliol, o per a qualsevol acte en què es paga una orquestra estrangera? Jo crec que està clar.

Així i tot, i això cal dir-ho, la Generalitat valenciana sota el govern socialista, amb Música 92 i altres projectes, va donar un suport molt oportú i molt bo a les bandes de música.

—*Ho diu convençut, o pel seu afany de ser diplomàtic?*

—Totalment convençut. A la gestió socialista, en referència a les bandes, no se li pot fer cap tipus de crítica.

—*Malgrat les bandes, la cultura musical dels valencians no sembla superior a la d'altres pobles. Per què? S'han mitificat en excés?*

—La fama musical de València li ve de les bandes. Les bandes potser no són l'expressió pura i solemne de la música, però tampoc no són ni un fre ni un sostre ni una deseducació musical. No, les bandes no tenen mèrit pel fet que siguen creadores d'una cultura musical selecta, perquè el poble valencià falla en molts aspectes de, diguem-ne, estilisme musical, però tampoc no es pot atribuir a les bandes la culpa d'aquesta falta de cultura musical d'alçada; i al final és positiva l'existència de les bandes i escoles de música perquè ho acredita la gran quantitat de grans músics que exportem pertot arreu. Molts professors del conservatori han passat per les bandes i en les bandes han tingut una gran oportunitat per assajar els directors d'orquestra. No és pot dir que aquest brou de cultiu pugua ser negatiu, les bandes de música són ciment de l'educació musical i mai una llosa que pugua aixafar una educació musical d'elit, com diuen alguns.

Jordi Sebastià